

Ekonomistab

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning - komplettering med Resultatutjämningsreserv (RUR)

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår att Regionfullmäktige ska besluta följande:

1. Komplettera Riktlinjer för god ekonomisk hushållning med hantering av Resultatutjämningsreserv (RUR).
2. Detta beslut kompletterar Regionfullmäktiges beslut §124 2019, punkt 6, samt §282 2020, punkt 5.
3. Arbeta in avsnittet i Riktlinjer för god ekonomisk hushållning från och med Budget 2022 och ekonomisk plan 2023 – 2024.

Sammanfattning

Kommunallagen, 11 kap 14 §, ger regioner och kommuner möjligheter att jämna ut resultatet över en konjunkturcykel genom en resultatutjämningsreserv (RUR). Om regionen inrättar en resultatutjämningsreserv ska de riktlinjer för god ekonomisk hushållning som fullmäktige har beslutat om även omfatta hantering av reserven. I Region Gävleborg beslutas riktlinjerna i samband med budget och ekonomisk plan. Resultatutjämningsreserv (RUR) i Region Gävleborg hanteras enligt följande:

Reservering till RUR:

- Reservering till RUR får göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger 1 procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Detta gäller om det egna kapitalet, inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser, är positivt.
- Om det egna kapitalet är negativt, inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser, ska gränsen för när reservering får ske istället uppgå till 2 procent.
- Resultatutjämningsreserven får uppgå till högst 10 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.
- Regionfullmäktige beslutar i samband med att årsredovisningen behandlas om reservering till RUR.

Användning av RUR:

- Användning av RUR får ske om den prognos från Sveriges Kommuner och Regioner över det årliga underliggande skatteunderlaget för riket, som

Ekonomistab

årsredovisningen upprättas utifrån, understiger den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren.

- Användning förutsätter att resultatet efter balanskravsjusteringar är negativt.
- RUR får användas för att balanskravsresultatet ska komma upp till noll eller så långt som reserven räcker.
- Regionfullmäktige beslutar i samband med att årsredovisningen behandlas om användning av RUR.

Ärendet

Skatteunderlaget 2020 utvecklades under senare delen av året bättre än prognoserna från våren. Samtidigt fick regionerna större tillskott till de generella statsbidragen bl.a. som kompensation för minskade skatteintäkter. Det är en bidragande anledning till att regionerna prognostiserar starka resultat för 2020. Den ekonomiska situationen för flertalet regioner ser kärvare ut de kommande åren och tillfälliga generella och riktade statsbidrag fasas ut under 2022 och upphör 2023.

Kommunallagen ger regioner och kommuner under vissa förutsättningar möjligheter att jämna ut resultatet över tiden genom en resultatutjämningsreserv (RUR). Detta är också något som Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) för fram i Ekonomirapporten oktober 2020.

I Kommunallagens 11 kap, 1 §, anges att om regionen har en resultatutjämningsreserv ska de riktlinjer för god ekonomisk hushållning som fullmäktige ska besluta om även omfatta hanteringen av den. I Region Gävleborg beslutas riktlinjerna i samband med budget och ekonomisk plan.

Förutsättningar för reservering till RUR

Enligt Kommunallag (2017:725) 11 kap 14 § får regioner och kommuner till en resultatutjämningsreserv reservera medel som får användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Reservering får göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar enligt 11 kap 10 § Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning, som överstiger två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Detta gäller om kommunen eller regionen har ett negativt eget kapital, inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser, vilket är fallet för Region Gävleborg för närvarande. Annars får en procent reserveras.

Enligt förarbeten till lagstiftningen bör riktlinjerna ange hur stor RUR högst får vara. Ett sådant tak kan formuleras som en andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Ekonomistab**Förutsättningar för användning av RUR**

RUR ska användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Enligt förarbeten till lagstiftningen kan en prognos av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket, jämfört med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren, användas som riktvärde för när uttag ska få göras ur RUR. Om prognosen understiger genomsnittet får reserven användas. Beräkning publiceras av SKR i samband med ny skatteunderlagsprognos.

En annan förutsättning är att medlen från RUR ska täcka negativa resultat, det vill säga inte mer får användas än vad som krävs för att balanskravsresultatet ska komma upp till noll. Detta gäller såväl i budget som i årsredovisning.

Beslut om reservering och användning

Enligt förarbeten till lagstiftningen bör beslut om kommande års reservering till RUR fattas i samband med budgetbeslutet. Detta är dock inte tvingande. I samband med fullmäktiges beslut om årsredovisningen fastställs den verkliga reserveringen. RUR påverkar inte årets resultat utan redovisas som en delpost under Eget kapital i balansräkningen.

Beslut om eventuell reservering för Region Gävleborg utifrån 2020 års resultat eller resultat efter balanskravsjusteringar fattas i samband med att årsredovisningen för 2020 behandlas av Regionstyrelsen den 17 mars och Regionfullmäktige den 28 april.

Användning av RUR kan budgeteras om den prognos för skatteunderlagets utveckling som budgeten upprättas utifrån understiger det tioåriga genomsnittet. Om den prognos för skatteunderlagsutvecklingen som bokslutet upprättas utifrån överstiger det tioåriga genomsnittet, får dock RUR inte användas. Användning av RUR fastställs av fullmäktige i samband med årsredovisningen.

Expedieras till

Regionfullmäktige
Ekonomistab

Göran Angergård
Regiondirektör

Bo Svedberg
Ekonomidirektör